

Sygn. akt I Ns 1370/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maria Kruźlak

Protokolant Maja Foremny

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lutego 2016 roku w Ś.

sprawy z wniosku E. M.

przy udziale A. W., K. W. (1), R. W.

o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku po E. W.

postanawia:

zmienić postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 24 lutego 2005 roku w sprawie sygnatura akt I Ns (...)w ten sposób, że stwierdzić, że spadek po E. W. zmarłym dnia (...) w S. ostatnio stale zamieszkałym w S. na podstawie ustawy nabyli:

żona K. W. (1) (córka R. i M.) oraz dzieci: A. W. (córka E. i K.), R. W. (syn E. i K.), E. M. (syn E. i A.) w częściach po 1/4.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca E. M. złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po E. W. zmarłym (...)w S., ostatnio stale tam zamieszkałym. Jako spadkobierców E. W. i jednocześnie uczestników postępowania wnioskodawca wskazał żonę spadkodawcy K. W. (1) oraz dzieci: A. W. i R. W..

Podał, że jest synem spadkodawcy, który w chwili śmierci był żonaty z K. W. (1) z domu W.. Posiadał z nią dwoje dzieci, to jest uczestników postępowania. Wnioskodawca oświadczył, że nie wie, czy spadkodawca pozostawił testament. Złożenie wniosku uzasadniał faktem, że postępowanie takie dotychczas nie zostało przeprowadzone. Do wniosku dołączył akt zgonu i akt małżeństwa spadkodawcy, swój akt urodzenia oraz zaświadczenie wydane przez Sąd Rejonowy w Świdnicy, że nie została zarejestrowana sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po E. W..

Uczestnikom doręczono odpisy wniosku. Uczestniczka K. W. (1) nie ustosunkowała się do wniosku. Uczestnicy A. W. i R. W. wnieśli o odrzucenie wniosku, zarzucając, że postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po E. W. zostało przeprowadzone i zakończyło się wydaniem postanowienia stwierdzającego, że spadek nabyła żona i uczestnicy postępowania po 1/3 części.

Na skutek zakreszenia wnioskodawcy terminu do sprecyzowania wniosku w związku z ujawnieniem faktu, że postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku toczyło się i zakończyło wydaniem postanowienia, wnioskodawca zmodyfikował wniosek w ten sposób, że wniósł o zmianę postanowienia w sprawie I Ns (...) w ten sposób, by stwierdzić, że spadek nabyła żona spadkodawcy oraz dzieci, w tym wnioskodawca po 1/4 każdy.

Uczestnicy A. W. i R. W. podtrzymali wniosek o odrzucenie wniosku E. M..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. W. zmarł dnia 11 czerwca 2004 roku w S.. Ostatnio stale zamieszkiwał w S.. W chwili śmierci był żonaty. Jego żoną była K. W. (1).

Dowód: akt zgonu spadkodawcy – przy k.6, zapewnienie spadkowe E. M. – k. 77

E. W. zawarł związek małżeński z K. W. (1) z domu W. w dniu 9 czerwca 2004 roku w S..

Dowód: akt małżeństwa – przy k. 6

E. M. jest synem E. W. i A. M., jest dzieckiem pozamałżeńskim spadkodawcy. Spadkodawca nie miał innych dzieci pozamałżeńskich ani dzieci przysposobionych. Nie zostawił testamentu.

Dowód: akt urodzenia – przy k. 6, zapewnienie spadkowe wnioskodawcy.

A. W. jest córką E. W. i K. W. (2), R. W. jest synem E. W. i K. W. (2).

Dowód: akty urodzenia - k. 4 akt I Ns(...) Sądu Rejonowego w Świdnicy

W dniu 10 lutego 2005 roku K. W. (1) złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po E. W.. We wniosku podała, że spadkodawca był z nią dwukrotnie żonaty. Z ich związku urodziło się dwoje dzieci, to jest A. W. i R. W.. Oświadczyła także, że spadkodawca nie miał dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych. Na rozprawie złożyła zapewnienie spadkowe o tej samej treści, podając, że spadkodawca miał dwoje dzieci z małżeństwa. Uczestnikami byli wyłącznie A. W. i R. W.. Oni także złożyli zapewnienie o tej samej treści. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2005 roku Sąd stwierdził, że spadek po E. W. nabyła żona K. W. (1), córka A. W. i syn R. W. po 1/3 części.

Dowód: postanowienie i zapewnienia spadkowe złożone w sprawie I Ns(...) Sądu Rejonowego w Świdnicy

Uczestnicy wiedzieli o tym, że wnioskodawca jest dzieckiem pozamałżeńskim spadkodawcy. Wnioskodawca był przedstawiony K. W. (1) przez spadkodawcę jako jego syn „na którego płaci alimenty”. Ponadto wnioskodawca widział się z uczestnikami na cmentarzu w S. na Wszystkich Świętych. Z uczestniczką A. W. jest „na ty”.

Dowód: zeznania wnioskodawcy – k. 77

Sąd zważył:

Wnioskodawca wnosił o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu E. W., działając w przeświadczeniu, że jest to pierwsza sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po tym spadkodawcy. Przekonanie swoje opierał na informacji uzyskanej z Sądu Rejonowego w Świdnicy, że nie zarejestrowano dotąd takiej sprawy. Uczestnicy zarzucili, że sprawa taka została zakończona, podali jej sygnaturę. To w ocenie uczestników uzasadniało odrzucenie wniosku E. M..

W myśl art. 628 k.p.c. do czynności w postępowaniu spadkowym, które należą do zakresu działania sądów, wyłącznie właściwy jest sąd ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy, a jeżeli jego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część (sąd spadku). W braku powyższych podstaw sądem spadku jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Z aktu zgonu spadkodawcy wynika, że ostatnio stale zamieszkiwał w S., stąd Sąd Rejonowy w Świdnicy jest sądem właściwym do rozpoznania sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po E. W..

Stosownie do art. 669 k.p.c. sąd spadku wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wzywa wnioskodawcę oraz osoby mogące wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi.

Zgodnie z art. 670 k.p.c. sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia. W wyniku tego badania

ustalono na podstawie aktów stanu cywilnego oraz zapewnienia spadkowego wnioskodawcy, że spadkodawca był w chwili śmierci żonaty i miał troje dzieci.

Na wyznaczoną rozprawę stawiał się wyłącznie wnioskodawca. Wobec niestawiennictwa uczestników nie przeprowadzono wskazanego w art. 671 § 1 k.p.c. dowodu w postaci ich zapewnienia spadkowego. Przepis stanowi bowiem, iż za dowód, że nie ma innych spadkobierców, może być przyjęte zapewnienie złożone przez zgłaszającego się spadkobiercę.

W sprawie ujawniono, że w dniu 24 lutego 2005 roku zostało przeprowadzone postępowanie spadkowe po E. W. na wniosek jego żony z udziałem ich wspólnych dzieci. W postępowaniu nie brał udziału wnioskodawca.

Jakkolwiek więc złożony przez niego wniosek w początkowej fazie określony został jako wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, to zasadna była jego modyfikacja przez żądanie zmiany wydanego w dniu 24 lutego 2005 roku postanowienia poprzez objęcie treścią postanowienia także wnioskodawcy jako ustawowego spadkobiercy.

Sytuację taką reguluje przepis art. 679 § 1 k.p.c. stanowiący, że dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. W dalszej części przepis stanowi, że wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany (§ 2). W konsekwencji, jak to wynika z § 3, w razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Przepis art. 922 § 1 k.c. stanowi, że prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, przy czym w myśl § 2 tegoż przepisu dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Porządek dziedziczenia określa przepis art. 931 § 1 k.c., stanowiący, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Wobec powyższego spadek po E. W. przypadł w częściach równych, to jest po 1/4 jego żonie K. W. (1), dzieciom: A., R. W. oraz synowi E. M..

Powyższe ustalenia uzasadniały zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku w sprawie I Ns (...).

Przepis powyższy w sposób szczególny reguluje kwestię zmiany prawomocnego postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku, dopuszczając zmianę nawet wówczas, gdy domaga się jej uczestnik dotychczasowego postępowania. Wnioskodawca nie uczestniczył w postępowaniu wszczętym w dniu 10 lutego 2005 roku, choć okoliczności wskazują, że zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnicy wiedzieli, że do kręgu spadkobierców ustawowych należy wnioskodawca jako dziecko pozamałżeńskie spadkodawcy. Jego uprawnienie do skutecznego domagania się zmiany postanowienia wydanego bez jego udziału nie może więc budzić wątpliwości.

Odnosząc się zaś do zarzutu uczestników A. i R. W., iż postanowienie wydane w sprawie I Ns (...)korzysta z powagi rzeczy osądzonej, podnieść należy, że zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Wnioskodawca nie

uczestniczył w sprawie sygn. akt I Ns (...), trudno więc przyjąć, że zachodzi tożsamość stron w obu postępowaniach, a jest to przesłanka konieczna dla skuteczności zarzutu res iudicata.

Zasady ponoszenia kosztów postępowania uregulowane są w art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji postanowienia.